

Lelystads Geluiden

De mening van de jongeren gepeild

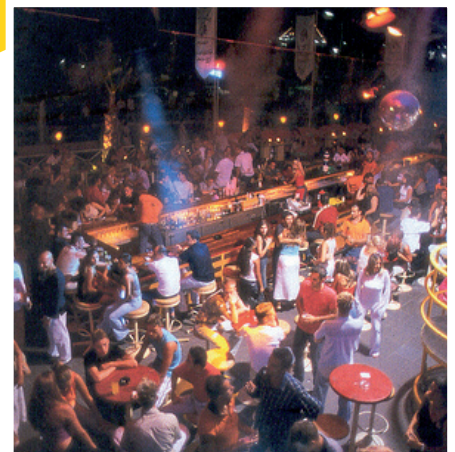
Jongeren en deurbeleid uitgaansgelegenheden

In februari 2008 zijn een kleine duizend jongeren gepeild over hun ervaringen met het toelatingsbeleid van uitgaansgelegenheden in Lelystad. In deze rapportage worden hun ervaringen en meningen hiermee weergegeven.

Van de jongeren die wekelijks uitgaan in Lelystad, wordt een op de zes wel eens aan de deur geweigerd. Jongeren van niet-westerse herkomst worden eerder de toegang ontzegd dan andere jongeren. Het grootste deel van de jongeren dat de toegang ontzegd wordt, vindt het onterecht dat ze niet naar binnen mogen. Volgens jongeren is 'leeftijd' de meest voorkomende reden iemand de toegang te ontzeggen, gevolgd door 'invloed van alcohol of drugs' en 'storend gedrag'. De meeste jongeren beschouwen deze drie redenen ook als legitieme gronden om iemand de toegang te weigeren.

Jongeren zijn ook vrijwel unaniem in de redenen die ze niet legitiem vinden: 'geslacht', 'huidskleur', 'afkomst', 'seksuele voorkeur' en 'het hebben van een handicap'. Wanneer deze vijf als 'oneigenlijke' redenen voor weigering aan de deur worden beschouwd, dan vindt ongeveer een op de vier weigeringen op oneigenlijke gronden plaats. In de perceptie van veel jongeren vindt er dus met een zekere regelmaat misstanden plaats, en die misstanden worden het vaakst opgemerkt bij een drietal lokale clubs.

Om die misstanden te voorkomen hebben jongeren uiteenlopende adviezen gegeven: verhoog het aanbod van uitgaansgelegenheden, meer regelgeving en handhaving ter voorkoming van discriminatie en meer controle en toezicht ter verbetering van de veiligheid.

Colofon

Deze rapportage is gemaakt door: Onderzoek en Statistiek

Verkrijgbaar, zolang de voorraad strekt bij:

Gemeente Lelystad
Onderzoek en Statistiek
Postbus 91
8200 AB Lelystad
T 0320 27 85 74
F 0320 27 82 45
e-mail: onderzoek@lelystad.nl

Voor feiten en cijfers en overige onderzoeksrapportages kunt u terecht op onze website: www.os.lelystad.nl

Lelystad, maart 2008

Inleiding

De gemeente wenst meer inzicht in de criteria die horecaondernemingen hanteren bij het al of niet toelaten van jongeren. Hiervoor is Onderzoek en Statistiek gevraagd een enquête onder jongeren te houden. Het Anti Discriminatie Bureau Flevoland (ADB) is bij de onderzoeksopzet betrokken geweest. In totaal hebben 974 jongeren in de leeftijd van 14 tot en met 23 jaar aan het onderzoek meegewerkt.

In de vragenlijst is weigering aan de deur op verschillende manieren belicht. Jongeren is gevraagd of zij zelf wel eens geweigerd zijn, iemand anders geweigerd hebben zien worden en of ze deze ervaringen al of niet als terecht hebben beleefd. Daarnaast is gevraagd wat jongeren zelf goede redenen vinden om iemand aan de deur te weigeren. Tenslotte hebben jongeren de gelegenheid gekregen om te adviseren hoe misstanden in het lokale uitgaansleven verbeterd kunnen worden.

Uitgaan in Lelystad

Van de jongeren die de enquête hebben ingevuld gaat 83% wel eens uit. Van hen gaat 44% (minimaal) twee á drie keer per week uit in Lelystad. Een even grote groep (47%) gaat één keer per maand of minder uit in Lelystad. 8% van de 'stappers' zegt nooit uit te gaan binnen de stadsgrenzen.

Geweigerd aan de deur

De meeste jongeren zijn in de afgelopen 12 maanden nergens aan de deur geweigerd. Dit geldt voor 86% van de jongeren die uitgaan. De jongeren die wel eens geweigerd zijn, zijn jongeren die relatief vaak uit gaan. Van de jongeren die wekelijks uitgaan in Lelystad, wordt 17% wel eens geweigerd. Van de jongeren die één keer per maand of minder uitgaan in Lelystad heeft 9% wel eens ervaring met weigering aan de deur gehad.

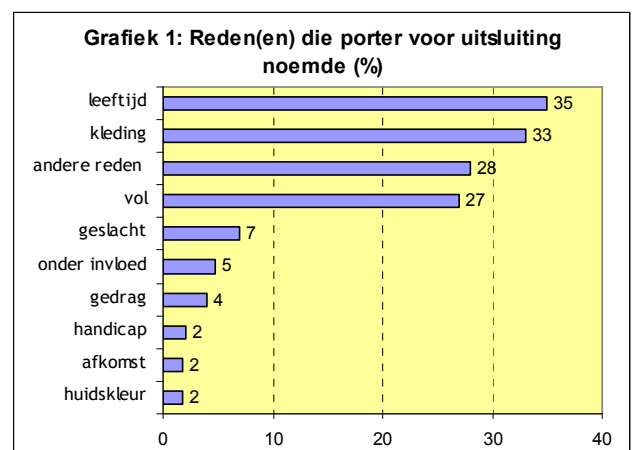
Tabel 1: Kans dat men afgelopen jaar wordt geweigerd

jongens	17%
meisjes	11%
autochtonen	12%
westerse allochtonen	4%
niet-westerse allochtonen	22%
14-17 jarigen	17%
18-20 jarigen	11%
21-23 jarigen	14%
Totaal	14%

Jongens wordt eerder de toegang ontzegd dan meisjes. Jongeren die eerder zijn geweigerd, ontwijken vaker bepaalde gelegenheden. Toch is, voor het grootste deel van de jongeren dat bepaalde uitgaansgelegenheden ontwijkt, in de afgelopen 12 maanden nergens de toegang geweigerd. Niet-westerse allochtone jongeren (en dan met name Marokkaanse en Turkse jongeren) worden vaker de toegang geweigerd dan autochtone en westerse allochtone jongeren.

Reden die portier gaf voor uitsluiting

Er worden door de portiers verschillende redenen opgegeven waarom iemand niet naar binnen mag. Aan de jongeren die weigeringen hebben ervaren, is gevraagd wat de portier als reden opgaf. De vier meest genoemde redenen waren: 1) 'leeftijd' 2) 'kleding/ schoenen/ kapsel', 3) 'een andere reden' en 4) 'het is vol'.

Meisjes worden niet alleen minder vaak geweigerd, de reden waarom ze worden geweigerd verschilt ook van die van jongens. Wellicht omdat meer meisjes dan jongens onder de 18 uitgaan, worden meisjes vaker geweigerd vanwege hun leeftijd (50% tegen 25%). Ook geven meisjes minder vaak een 'andere reden' op als weigergrond. Jongens worden daarentegen vaker geweigerd vanwege hun kleding (42% tegen 18%).

Jongeren van boven de 20 worden eerder dan jongere jongeren geweigerd omdat de gelegenheid vol is. Het is aannemelijk dat dit komt doordat jongeren uit deze leeftijdsgroep later op stap gaan en eerder aankloppen bij enkele populaire uitgaansgelegenheden waar het maximale aantal bezoekers bereikt is.

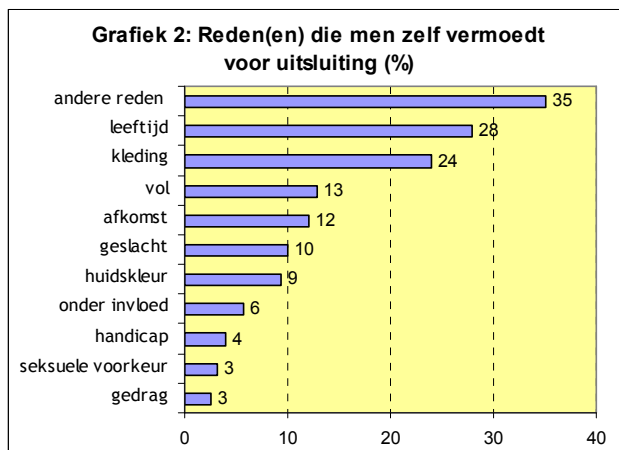
De redenen voor deurweigeringen die allochtone jongeren krijgen te horen verschillen niet in frequentie van de redenen die autochtone jongeren aanhoren.

Terecht of onterecht aan deur geweigerd

Het grootste deel van de jongeren dat de toegang ontzegd werd (81%), vond het onterecht dat ze niet naar binnen mochten. Er is geen reden aan te wijzen die het meest als onterecht wordt aangemerkt. Jongens en jongeren van 18 tot en met 23 jaar vinden eerder dat ze onterecht worden geweigerd dan meisjes en jongeren van 14 tot en met 17 jaar. Allochtone jongeren zijn even vaak als autochtone jongeren van mening dat hun toegang onterecht wordt ontzegd.

Reden die persoon zelf vermoedt voor uitsluiting

Aan de jongeren die vinden dat ze onterecht zijn geweigerd, is gevraagd wat zij zelf denken dat de reden voor het ontzeggen van de toegang is geweest. De vier door portieren meest genoemde redenen staan ook hier bovenaan de lijst. Dit wordt vermeld in grafiek 2. Er zijn enkele belangrijke verschillen met de door de portier opgegeven redenen zichtbaar. Allereerst wordt 'het is vol' door slechts 13% van de jongeren die hun weigering onterecht vonden als de echte reden gezien, terwijl 27% van de jongeren dit als reden van de portier te horen heeft gekregen. Relatief veel jongeren hebben het idee dat de werkelijke reden van weigering 'afkomst' (12%) of 'huidskleur' (9%) is. Onder niet-westerse allochtonen ligt dit percentage aanzienlijk hoger, respectievelijk 24% en 15%.

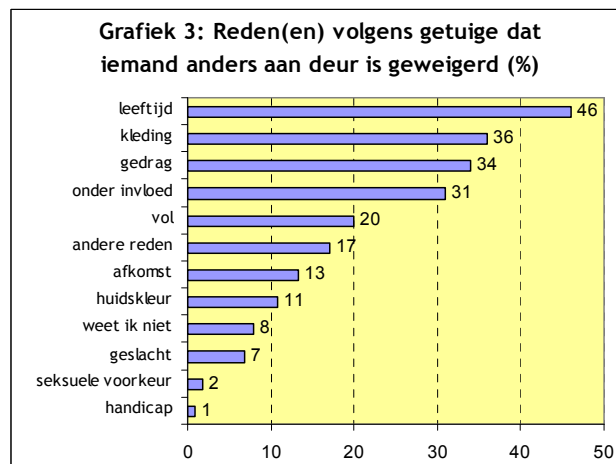
Als iemand zich onterecht geweigerd voelt, wil dit niet automatisch zeggen dat de door de portier opgegeven reden in twijfel is getrokken. Indien iemand de toegang wordt ontzegd op basis van leeftijd bijvoorbeeld, wordt door de overgrote meerderheid (85%) van de betrokken jongeren dit ook als de echte reden gezien, al vindt ze het onterecht. Het niet voldoen aan de kledingvoorschriften en de mededeling dat de gelegenheid vol is worden veel eerder in twijfel getrokken. De helft van de jongeren die

geweigerd wordt met de mededeling 'vol' denkt dat ze om een 'andere reden' worden geweigerd

Bij weigeringen vanwege de kleding bestaat de grootste verdenking van selectief gedrag van de portier. Meer dan de helft (59%) gelooft dat dit een reden is, maar het merendeel van hen denkt dat er nog iets meer achter zit. In totaal vermoedt een kwart dat 'huidskleur' de werkelijke reden voor weigering is en een even zo grote groep denkt dat 'afkomst' de werkelijke reden is.

Getuige dat iemand anders wordt uitgesloten

Veel jongeren die uitgaan hebben wel eens gezien dat iemand anders aan de deur wordt geweigerd. De meest opvallende verschillen met de bevindingen in grafiek 1 en 2 is de grotere mate dat 'onder invloed van alcohol of drugs' en 'gedrag' als reden voor weigering voorkomen. 31% van de jongeren heeft wel eens gezien dat er iemand werd geweigerd omdat hij of zij onder invloed van alcohol of drugs zou zijn, terwijl slechts 5% zegt zelf wel eens om deze reden geweigerd te zijn. Ook 'gedrag' wordt maar door 4% van de jongeren zelf als reden opgegeven waarom ze geweigerd zijn, terwijl 34% van de jongeren wel eens gezien heeft dat iemand anders niet naar binnen mocht, omdat zijn of haar gedrag niet werd geaccepteerd door de portiers.

Meest voorkomende redenen voor uitsluiting

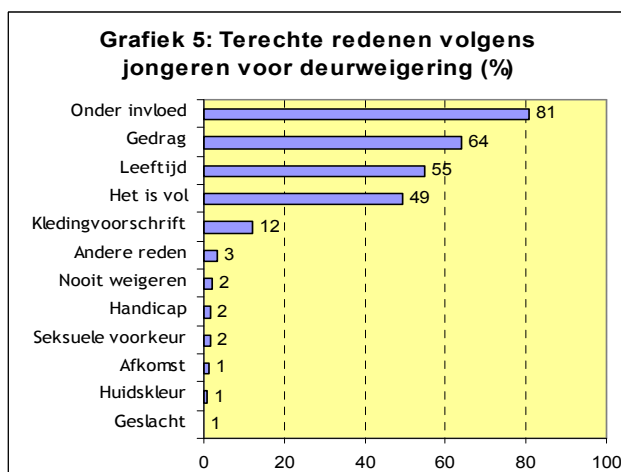
Volgens jongeren is 'leeftijd' de meest voorkomende reden (54%) iemand de toegang te ontzeggen (zie grafiek 4). Ook onder 'invloed van alcohol of drugs' (45%) en 'storend gedrag' (43%) zijn redenen die door veel jongeren worden genoemd. Iets minder vaak worden 'kledingvoorschriften' (30%) en het 'vol' zijn van een uitgaansgelegenheid (25%) genoemd.

Deze antwoordpatronen komen grotendeels overeen met de redenen die jongeren noemen die getuige zijn van deurweigeringen (vergelijk grafieken 3 en 4). Dit zou kunnen betekenen dat bij de beantwoording van deze vraag jongeren zich alleen op hun eigen ervaringen hebben gebaseerd. Er zijn echter, naast 'andere reden' en 'weet ik niet' geen noemenswaardige verschillen tussen de antwoorden van jongeren die wél en jongeren die geen getuigen van deurweigeringen zijn geweest. Jongeren die nooit hebben beleefd hoe iemand anders aan de deur wordt geweigerd hebben dus een overeenkomstig beeld van de meest voorkomende redenen.

Terechte redenen voor weigering aan de deur

Er is een grote mate van eensgezindheid over terechte redenen om iemand niet toe te laten. Een overgrote meerderheid (81%) vindt onder invloed zijn van alcohol of drugs een gegronde reden om iemand de toegang te ontzeggen. Iets minder eensgezind zijn de jongeren als het gaat om gedrag en leeftijd, maar ook deze twee worden door meer dan de helft van de jongeren als legitieme redenen voor weigering gezien. Ongeveer de helft (49%) beschouwt 'het is vol' als een acceptabele reden.

Oneigenlijke redenen voor weigering aan de deur

Jongeren zijn ook vrijwel unaniem in de redenen die ze niet legitiem vinden. 'Geslacht', 'huidskleur', 'afkomst', 'seksuele voorkeur' en 'handicap' is voor geen 3% een gegronde reden iemand de toegang tot een gelegenheid te ontzeggen. Van de jongeren vindt slechts 12% het niet voldoen aan een kledingvoorschrift een goede reden.

Tabel 2: Weigeringen om oneigenlijke redenen

	Absoluut	%
Getuigen van deurweigering	733	100%
Waarvan om oneigenlijke redenen	181	25%
Persoon is zelf aan deur geweigerd	150	100%
Waarvan om oneigenlijke redenen (volgens reden door portier genoemd)	14	9%
Waarvan om oneigenlijke redenen (volgens reden door jongere vermoed)	26	17%

Laten wij die vijf redenen nemen die door meer dan 97% van de jongeren als terechte reden worden verworpen: geslacht, huidskleur, afkomst, seksuele voorkeur en handicap. Wanneer deze inderdaad als oneigenlijke redenen voor weigering aan de deur worden beschouwd, dan vindt ongeveer 25% van de weigeringen op oneigenlijke gronden plaats. Dit geldt zowel voor de weigeringen die jongeren zelf hebben beleefd, als voor de weigeringen waarvan ze getuigen zijn geweest

Uitgaansplekken waar uitsluitingen plaatsvinden

Zijn er specifieke uitgaansgelegenheden in Lelystad waar, volgens de beleving van jongeren, onevenredig veel mensen voor oneigenlijke redenen aan de deur worden geweigerd? In tabel 3 is een overzicht van de verschillende uitgaansgelegenheden. In het rechterkolom van de tabel is het percentage bezoekers dat een weigering heeft meegemaakt die naar hun mening berustte op een van de vijf 'oneigenlijke' redenen.

Bij Club Lipz, Mystic Feestcafé en Mystic Discotheek zijn het grootste aantal jonge bezoekers er getuige van geweest dat er mensen aan de deur worden geweigerd om oneigenlijke redenen. Niet alleen in absolute maar ook relatief gezien vinden veel jongeren (14% tot 20%) dat deze drie lokale wel eens mensen onterecht uitsluiten. Veel minder jongeren bezoeken wel eens Club Arena,

Upperclassic of Fairplay Casino maar ook bij deze gelegenheden heeft een belangrijk aandeel van de bezoekers (13 tot 20%) gezien hoe iemand vermoedelijk op oneigenlijke gronden de toegang is ontzegd.

Tabel 3: Deurweigeringen naar uitgaansgelegenheid

	Bezocht	Getuige van weigering	Waarvan op oneigenlijke redenen	
Bowling Lelystad/	293	5	1	0%
Classic	42	13	1	2%
Club Arena	10	4	2	20%
Club Lipz	301	268	61	20%
Fairplay Casino	23	6	3	13%
Grand Café La Mar	275	7	3	1%
La Plaza/ Horecapleintje	74	9	5	7%
Magic Apple	31	4	1	3%
Mystic Discotheek	333	183	48	14%
Mystic Feestcafé	259	161	47	18%
Snackbar/ cafetaria	136	1	1	1%
Underground	214	27	3	1%
Upperclassic ¹	25	18	5	20%

Dit hoeft niet te betekenen dat er bij die uitgaansgelegenheden ook daadwerkelijk mensen regelmatig om verkeerde redenen worden geweigerd. Het is ook mogelijk dat veel jongeren dezelfde incidenten hebben gezien. Wel geeft het aan dat in de perceptie van veel jongeren er met een zekere regelmaat misstanden plaatsvinden en dat die misstanden het vaakst opgemerkt worden bij een drietal lokale clubs.

Tips voor een discriminatievrije uitgaansleven

De deelnemers aan de enquête is gevraagd of zij tips of adviezen hebben om het uitgaan in Lelystad prettiger, veiliger en discriminatievrij te houden of te maken. Ongeveer een derde van de jongeren heeft de gelegenheid aangegrepen om in de rol van adviseur te kruipen. Omdat de vraag zich niet heeft beperkt tot het deurbeleid, hebben de antwoorden dat ook niet.

De jongeren hebben uiteenlopende adviezen gegeven die terug te brengen zijn tot vier categorieën: 1) groter aanbod, 2) regelgeving en handhaving ter voorkoming van discriminatie, 3) controle en toezicht ter verbetering van de veiligheid, 4) overig. Hieronder worden de adviezen van de

¹ was voorheen Grand Café Tanja

jongeren per categorie besproken. Tussen haakjes staat hoe groot het percentage antwoorden in een categorie is.

Groter aanbod (27%)

Over het algemeen wordt de uitbreiding van het aanbod genoemd om een ervaren gemis in het uitgaansleven op te vullen.² Een enkeling ziet een uitbreiding van het aanbod als middel om problemen tijdens het uitgaan te voorkomen of te verminderen.

‘Door een discotheek/ club te plaatsen waar vaker diverse genres muziek gedraaid worden. Vooral wat alternatiever i.p.v. R&B en Hiphop meer Rock, Ska, Punk. Zo krijg je geen botsingen tussen verschillende groeperingen en is er voor iedereen wat wils.’ (Meisje, 17)

Diverse jongeren geven aan behoefte te hebben aan een meer stabiel aanbod aan uitgaansgelegenheden. Dat er regelmatig discotheken van eigenaar veranderen, wordt door de jongeren genoemd als (mede) oorzaak van problemen in het uitgaansleven. Ondanks het feit dat de uitgaansgelegenheden private ondernemingen zijn, wordt er door sommige jongeren toch een rol voor de gemeente gezien bij het instandhouden van het aanbod.

‘Misschien kan de gemeente bijdragen aan het open houden van de (weinig) discotheken, in plaats van dat ze na korte tijd weer dicht moeten. Daardoor komen jongeren letterlijk op straat te staan en dat veroorzaakt problemen.’ (Meisje, 23)

Regelgeving en handhaving (27%)

Om discriminatie te voorkomen wordt er door veel jongeren gepleit voor transparantie en duidelijkheid. Duidelijke regels en afspraken waar de uitgaansgelegenheid en de gebruikers van zo’n gelegenheid zich aan dienen te houden. Jongeren geven aan dat het niet altijd duidelijk is wat de regels zijn om ergens binnen te mogen komen. De meest voorkomende onduidelijkheid is die over de kledingvoorschriften.

‘.... was voorheen erg onvriendelijk tegen jongens over het algemeen die zich niet aan de kledingsvoorschriften zouden hebben gehouden. Deze zijn overigens niet erg duidelijk.’ (meisje, 21)

² Voor een meer uitgebreide weergave van het gemis onder jongeren aan uitgaansgelegenheden, zie LelyStadsGeluiden, ‘Uitgaan, sport en cultuur’.

Ook de beheerders van de uitgaansgelegenheden moeten volgens de jongeren aan duidelijke regels worden gehouden. Deze regels zouden ook kenbaar gemaakt moeten worden aan het uitgaanspubliek.

'Ik denk dat duidelijkere regels voor iedereen goede uitkomst zou bieden. Hierbij denk ik aan zichtbare regels voor eigenaren van een discotheek, café/bar en regels voor de bezoekers. De regels waar bezoekers zich aan moeten houden zouden ergens op vermeld kunnen staan bijv. op een bordje bij de deur of ergens in een boekje. Hier zou bijvoorbeeld huishoudelijke regels, gedrag regels etc. op kunnen staan. Iedereen weet dan waar hij/zij aan toe is.' (Meisje, 22).

Sommigen roepen op tot het controleren van de rechtmatigheid van de redenen voor deurweigering. Deze oproepen voor meer duidelijkheid over de gevoerde regels sluiten aan bij een ander punt van ervaren onderscheid bij toelating. Veel jongeren (10%) voelen zich benadeeld door een ervaren 'voorkeursbeleid' van portiers.

'Jonge meisjes komen overal binnen terwijl jongens van 17 wel geweigerd worden. Ze moeten die jonge meisjes ook weigeren, dan wordt het voor de mensen voor wie het uitgaan besteed is (18+) ook veel leuker. Nu zijn het vaak kinderfeestjes.' (Meisje, 21)

Een ander deel van de adviezen (6%) beperkt zich tot de oproep niet op huidskleur of afkomst te letten. Tegelijkertijd wordt de moeilijkheid van het portiersvak onderschreven. Zij zijn er uiteindelijk voor om mensen die op problemen uit zijn niet toe te laten. De meest beknopte advies hierover werd gegeven door een meisje van 16: *'Geef iedereen een burka'*.

Toezicht ter verbetering van de veiligheid (30%)

Prettiger uitgaan en meer veiligheid gaan voor veel jongeren samen. Hiermee wordt niet alleen de veiligheid binnen bedoeld, maar ook de veiligheid rondom de uitgaansgelegenheden. Beveiligingsmaatregelen moeten, volgens de jongeren, door verschillende partijen en met diverse middelen worden verbeterd. De meest genoemde tips voor het verbeteren van de veiligheid zijn gericht aan de portiers. Deze jongeren stellen dat de portiers niet op huidskleur moeten letten, maar vooral alert moeten zijn op het controleren op wapens, het niet binnen laten van mensen die duidelijk zichtbaar onder invloed van alcohol of drugs zijn en mensen die zich slecht gedragen niet binnen laten, of, als zij binnen zijn, direct te verwijderen.

'Er komen voor 99% teveel lieden binnen met wapens. Ik vind dat alle grote cafés of discotheken ... een poort moeten hebben die metaalwaren detecteert. Als dat er zou zijn, dan weet ik zeker dat het rond de uitgaansgelegenheden veel prettiger en veiliger zou zijn.' (Jongen, 20)

Naast de veiligheid in de uitgaansgelegenheden wordt er gevraagd om de veiligheid rondom de uitgaansgelegenheden te vergroten. Dit is een taak die volgens de jongeren vooral voor rekening van het politieapparaat komt.

'Samensholling verbieden. Ook 's avonds politie zichtbaar op straat. Relschoppers direct oppakken en afvoeren.' (Jongen, 14)

'JA er moet politie altijd bij de in en uitgangen staan want soms wordt er voor de deur gevochten als je naar buiten stapt' (Jongen, 18).

Ook het inzetten van technologische hulpmiddelen en aanpassingen in de fysieke leefomgeving worden genoemd als opties om de veiligheid te vergroten. Deze suggesties hebben gemeen dat ze bedoeld zijn om het overzicht te vergroten of te vergemakkelijken en een afschrikkende werking te hebben. Bewakingscamera's en strategisch geplaatste verlichting zouden volgens de jongeren een bijdrage kunnen leveren om het overzicht rondom de uitgaansgelegenheden te vergroten.

'Misschien is het handig om meer videocamera's, ook buiten de discotheken en uitgaansgelegenheden te plaatsen, en ook stickers met waarschuwingen (pas op, hier hangen beveiligingscamera's!) zodat mensen worden afgeschrikt om dingen te doen die niet mogen.' (Meisje, 14)

Er worden verschillende suggesties gedaan om de fysieke leefomgeving aan te passen. De één is heel pragmatisch, gaat uit van de huidige situatie en probeert deze te verbeteren, de ander is meer radicaal gericht op een gewenste toekomstige situatie.

'Zorg ervoor dat er geen donkere plekken en handige verstoppelplekken zijn in de buurt van uitgaansgelegenheden. Creëer fuiken en houd wapencontroles. Hang posters op met tips om veiliger over straat te lopen, met de nadruk op de veiligheid, niet het gevaar. Mensen bang maken werkt averechts.' (Meisje, 21)

'Alle uitgaansgelegenheden op een plek in de stad, bijvoorbeeld in winkelcentrum de Gordiaan. Nu houdt de

politie toezicht op meerdere plaatsen in de stad. Zij kunnen dit beter doen op één plek in de stad, dit vergroot de veiligheid en voorkomt uit de hand lopende ruzies (politie is snel ter plaatsen).’ (Meisje, 21)

Overig (16%)

Bij de overige antwoorden zijn er twee die er uit springen. Verschillende jongeren hebben aangegeven dat er problemen ervaren worden waarbij ‘duwen en trekken’ een belangrijke rol spelen. Dit zorgt voor irritaties die zelfs onveilige situaties met zich mee kan brengen. Ook de klantvriendelijkheid van de portiers kan wat een aantal jongeren betreft verbeterd worden.

Onderzoeksverantwoording

In februari 2008 heeft Onderzoek en Statistiek de enquête deurbeleid onder de Lelystadse jongeren gehouden. Hiervoor zijn alle jongeren van 14 t/m 23 benaderd die bij de jongerenenquête van oktober 2007 hebben aangegeven vaker mee te willen doen aan onderzoek. In totaal heeft 974 van de aangeschreven jongeren een vragenlijst ingevuld.

Er is gebruik gemaakt van een digitale vragenlijst. Iedere jongere heeft een email gekregen met daarin een unieke link zodat hij of zij de vragenlijst slechts een keer in kon vullen. Om de onderzoeksresultaten representatief te maken voor de jongeren van de gehele stad is gewogen op de kenmerken geslacht, leeftijd en herkomst.

Een meer uitgebreide onderzoeksverantwoording, alsmede de vragenlijst met antwoordfrequenties, is te vinden op www.os.lelystad.nl.